

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a este 2 ori: Mercuria si Duminea, Fieca una data pe septimana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl v.a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doidiceri, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 8.

Brasiovu, 8 Februaru, 27 Ian. 1865.

Anulu XXVIII.

Nr. 35246—1864.

Publicare.

Cancelari'a regésoa transilvano-aulica conformu emisului inaltu detto 15 Decembre a. c. Nr. 5775 in contielegere cu ministeriulu belicu si de financia c. r. a defiptu rebonificarea prestanda din fondulu erariale pentru mancarea de ameadia fora pane, care in casu de transportu e de a se da de catra portatoriulu de cortelu fetiorimeii c. r., incepundu dela magistrulu de vigilia (strajamesteru) si a chargeloru egali in diosu cu privire la pretiurile de carne, cari au fostu in anulu acesta, pre anulu 1865 adeca dela 1-ma lui Ianuariu pana la finea lui Decembre a anului venitoriu pentru Transilvani'a, suma de n ó u a (9) cruceri v. a. pre di. —

Sabiin in 29 Decembre 1864.

Dela guvernulu regiu transilvanu.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Bugetulu culteloru si alu instructiunii publice preliminaru pentru Transilvani'a.

I. D-vóstra voiti a cunósce acelea sume, care dela infiintarea incóce a senatului imperialu cá corpu legislativu se votésa in folosulu catorva dintre besericele séu confesiunile si scólele din marsle Principatu alu Transilvaniei. Bine, aceleasi ajutore se afla mai de aprópe preliminarate pentru bugetulu pregatitu pe anulu 1865. Deci acela care va fi avendu fasciór'a VI din tom. I alu aceluasi bugetu póte vedé si cifrele generale si specificate cu de amerruntulu. Numai me rogu, cá pana nu va petrece cineva si fasciór'a IV din tom. I, adica bugetulu celu mare alu cultulu si instructiunii publice din tierile germano-slave, italiene galitiane, precum si a V si a VII adica bugetele Ungariei si Croatiei, se nu grabésca cu judecat'a s'a, pentrucá se nu o patia precum am patit'o eu in an. trecut; eara de alta parte se si tiena de indemana si siematismulu fiacarei confesiuni cu numerulu sufleteloru si anume alu preotiloru, scóleloru, studentiloru, cum si cu greutatile ce póta fiacare la statu si la tíera, se nu uite inse a'si castigá si conspeptulu fonduriloru besericesci si scolastice, pe care le va fi avendu fiacare confesiune din vechime cá proprietate a sa. Fara acesti factori nu'si póte formá nimini judecata sigura.

Se incepemu dela culte séu confesiuni in ordinea urmata de preliminaru.

1. Beseric'a romano-catolica din Ardealu isi are fondulu seu numitu fond. religiosu adunatu inca din secululu trecut si imultitu incetisioru in decursulu acestui seculu. Interesele acelu fondu arunca pe an. 1865 venituluru curatu de v. a. fl. 25.606.

Trebuintiele inse ii sunt „ 34.147.

Prin urmare statutu are se'i ajute cu „ 8.541.

Se intielege de sine, ca nici veniturile mosiiloru episcopesci, nici alu capitululu de canonici, nu sunt coprinse in acelu fondu religiosu, precum nici veniturile parochiale, pe care le tragu preotii si protopopii dela comunele loru besericesci, eara acele venituri nici ca sunt cunoscute statului. — Intr'aceea r. catolicii mai ceru pe a. c. cá adausu la veniturile celoru 8 canonici, la 1 parochu, 3 capelutie de carantine si 1 monestire saraca, inca v. a. fl. 9097. —

2. Beseric'a greco-catolica (Blasiu, Gherla). La acésta nu se scia, care póte se'i fia fondulu religiosu, pentrucá acelasu nu s'a publicatu decatu numai odata in dilele episcopului Ioane Lemeni (1844?), eara eu pe acelu conspeptu nu mi'lu am de indemana aici la Vien'a; acelasu inse de ani 20 inóce a trebuitu se tréca prin multe si mari schimburi. Veniturile clerulu din fondulu episcopului Bobu, ale capitululu canoniciloru, ale monastirii adica acum ale scóleloru, din alodiaturi si dieciueli, pentru care acestea din urma se dete o despagubire in sum'a totala cam de 270 mii fl. v. a.,

veniturile seminarului clericiloru din mosi'a sa propria C u t u, a le fondulu preoteseloru veduve etc., tóte acestea nu sunt cunoscute in publicu, incatu ne mangaiemu numai cu acea faima, ca se luora la regularea loru cu totu adinsulu, in catu pre candu se va aduná sinodulu se póta fi asternute spre revisiune intr'unu bilantiu chiaru si lemuritu. Deoi pana atunci se vedemu sum'a ce se cere dela statu pentru cultulu gr. catolicu. Aceeasi este in totalu: v. a. fl. 72.477.

Acea suma se reimparte asiá:

- a) Tienerea de 7 clerici in semin. din Vien'a v. a. fl. 5000 *).
- b) Adausu la venituluru celoru 7 canonici vechi si platile celoru 3 noi din Blasiu si anume:
 - Prepositulu (la venituluru vechiu) „ 630.
 - Canoniculu lectoru „ 584.
 - „ cantoru „ 374.
 - „ custode (casieriu) „ 268.
 - „ scolasticu (scholiarca) „ 328.
 - „ cancelariu (Carthophilax) „ 118.
 - „ teologu „ 118.
 - Celoru 3 noi cate 1260 fl. „ 3780.
 - Acestoru 3 bani de cortelu a 400 fl. „ 1200.
 - Pausialu p. cancelari'a consist. „ 1500.
 - Ajutoriu pentru clerici „ 1260.
 - c) Episcopulu din Gherla „ 10500.
 - Chiri'a p. resiedintia (ca n'o are) „ 1260.
 - „ p. cancelaria „ 525.
 - Dotatiune p. cancelaria „ 1260.
 - d) Platile canoniciloru de acolo:
 - Archipresbiteru séu prepositu „ 1890.
 - Archidiaconu „ 1680.
 - Eclisiarchulu „ 1470.
 - Scoliarchu „ 1365.
 - Cartophilax „ 1260.
 - Prebentalus (premendariu) „ 1050.
 - Bani de cortelu la unulu 400, la altulu 350, la patru cate 300 fl. „ 1950.
 - e) Tienerea clericiloru „ 2016.
 - f) Personalulu beser. catedrale s. a: „ 1091.
 - g) Ajutore de impartitu la mai multi parochi „ 30000.

Sum'a cá si mai susu fl. 72477.

3. Cultulu evangelicu (luteranu) se ceru v. a. fl. 16000.

Fondulu besericescu alu luteraniloru inca nu se scia acuratu; inse din bilantiulu reveditu prin comisiunea de controlulu statulu se cunósce atata, curatu, ca despagubirea pentru dieciuelele parochiloru o au priimitu in suma de 1,417.500 fl. in valuta austriaca, eara nu in obligatiuni urbariale, de unde acum tragu venituluru regulatu de 50/0. —

Eara in ce modu si a impartitu natiunea sasésoa averea nationala de 1 1/2 miliónu in an. 185 1/2 intre beserica si scóla, nu potu spune in acestu momentu; Dv. inse déca ne interesésa a sci acésta, poteti aflá acolo acasa.

Preste acestea evangelicii (sasii) mai au si multe alte fundatiuni si fonduri testate din timpu in timpu de oatra corelegionarii bogati de ai loru, si stau in acésta privintia relative multu mai bine decatu oricare alta confesiune din Ardealu.

4. Cultulu greco-resaritenu.

Fondurile acestui cultu relative mici s'au publicatu in alta ocasiune, atatu pre catu aceleasi stau sub administratiunea tierii catu si cu ocasiunea asiediaru eforiei diecesane, se voru publica inse dupa cum ni se spune, si mai acuratu. Destulu ca dela statu se ceru pe sum'a acestui cultu cá ajutoriu: v. a. fl. 50.000.

Eara acea suma se reimparte in preliminarulu ministerialu asiá:

*) Inse bine se tienemu minte, ca acésta suma se trage din o fundatiune facuta inca din secululu trecut. Ci despre unele cá acestea védia s i n o d u l u. R.

Spre ajutoriu mai multora parochi	v. a. fl. 24000.
Pentru seminariu	" 1000.
Adaosu la plat'a episcopului*)	" 4000.
Plat'a vicariului generalu	" 2400.
4 acesori consistoriali cate 1200 fl.	" 4800.
1 secretariu episcopescu	" 800.
Pausialii p. cancelaria	" 1500.
Pentru beseric'a catedrala	" 800.
4 profesori dela pedagogia si anume 2 cate 900 fl., eara 2 cate 800 fl. si 300 rãmu- neri p. toti	" 3700.
Pentru 50 tineri din instit. pedagogicu (?) cate 100 fl.	" 5000.
Pentru clerici a 500 fl.	" 2000.

Sum'a ca din susu v. a. fl. 50000.

Alte doua culturi religioase din Ardealu, adica celu reformatu si cela unitarasiescu nu le vedemu figurandu in nici unulu din preliminariile bugetului acestoru ani adica 1861—1865 eara acesta din cauza, ca respectivii corelegionari n'au cerutu si nu voiescu a cere pe sam'a besericiloru si a scóleloru nimicu dela statu, de care se temu, ca deca le va dá vreunu ajutoriu apoi mane poimane le voru suferi drepturile loru de autonomia confesionala; de aceea mai bine se indestulescu cu ceea ce au, eara din timpu in timpu se tacsésa ei insii pe sine, facu colecte, testamente, legate in folosulu besericeloru si alu scóleloru, eara dela statu nu ceru.

In Nr. v. se voru impartasi dotatiunile pentru institutele de invetiamentu. (Va urmá.)

Din situatiunea Marmatiei. (Continuare.)

Intieleginti'a romana de aicea nu se póte numi cá atare, oa, luandu afara barbatii de cari voiu aminti mai la vale, ei — ori nu sciu ori nu voru se vorbésca romanesc — ce se folosescu in conversare intre sene totu de limb'a magiara! Casina loru este cea magiara; apoi diurnale nationale romane nece pomenire. — Cum se partinesce literatur'a romana in Marmati'a? — Nu credu, ca numerulu prenumerantiloru pe foile romane in intregulu comitatu se va sui la 20, di done dieci!

Intrebaiu si eu pe unulu séu altulu din barbatii acestia: pentru ce nu prenumera pe diurnalele nationale, si deca dóra nui érta antipati'a a partini foile transilvane cá antiunionistice si dóra pentru ca transilvanii se duou in Reichsrath, apoi celu pucinu se prenumere la Concordia — séu la alte produse literarii, cari n'au de a face cu neuniunea Transilvaniei si cu Reichsrathulu, ca dela o nobilime atatu de puternica s'ar' astepta, cá ea singura se ésa pe campulu intereseloru nationali. Apoi escus'a: „ca nu sciu citi, n'are locu, ca acum literele sunt latine cá si cele adoptate de magiari, si nu potu avé neci o dificultate; apoi citindu adesu se va poté indreptá nu numai in canosciinti'a limbei ci si in simtiulu celu bunu de romanu catra connationalii loru, cá se dè avantajiu salutariu in cultur'a natiunii sale.

Ma, disemu unui cá din denarii cei multi se scóta o sumulitia, si se intre cá membri la asociatiunea pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu!

Resultatu?!

Apoi se te mai miri deca nu póte esi fói'a Gazetei regulatu, ne avendu prenumeranti destui spre acoperirea speseloru! Ceea ce nu prea recomanda neci zelulu transilvaneniloru cu tótu pauperismulu, cu tóte ca ei n'au aristocratia atatu de puternica. —

Unde ne duce reulu indiferentismulu poti mai bine observa aici in Marmati'a, ca-ce indiferentismulu nobililoru romani adiuunge culmea, asia incatu nu numai ca nu le pasa de fericirea poporului seu, dar' ce e mai réu, ambitiunea loru se arata activa numai specialminte in tréba politico magiara, — esceptioni pucine fórte! Barbati de acestia apoi se bucura de simpati'a magiara in casuri, candu se cauta romani, cari se le representedie caus'a loru nationala in afaceri politice facia cu romanii!

Cum vei poté asteptá dara dela intieleginti'a acesta, cá se se lupte pentru introducerea limbei romane in oficiu pentru partea comitatului locuita curatu de romani si in scóla si conversare?! —

Ei se lupta pentru magiarismu si uniunea din 48 alaturanduse la partit'a cea nenumerosa magiara in contra ruteni-

*) Plata ce ise face din asiá numita sidocsia, séu contributiune a corelegionariloru proprii.

loru, cari ce este dreptu locuescu in cea mai mare diumetate a Marmatiei si sunt asemenea suprematisati prin magiarismu, dar' se 'ntielege ca si in contra intereseloru nationali ale poporului romanu, a carui limba si cultura nationala, in scóla si beserica le parasescu ou totulu; — in locu se harmoniesc intr'un'a si aceasi cauza cu rutenii, pentru ca numai cu reciprocitate voru fi in stare asi elupta ambele natiuni drepturile cuvenite, cea ce e usioru, fiindu ca teritoriulu locuitu de ruteni si romani este asia de arondatu, incatu nu pré suferi una de alta, locuindu romanii cercurile resaritene, ér' rutenii cele nordice si apusene.

Precum nu ne place a fi suprematisati de magiari — cu cari inca nu vremu a trai in discordia, ci vremu numai a ne salva nationalitatea de ghiarele loru, asia si noi dupa principiulu romanu nu nisuium a suprematisá pe altii, ci in fratietate se ne sprijinimú sant'a cauza spre ajungerea scopului libertatii si egalei indreptatiri; deacea se nu ne facemu instrumente in contra libertatii altoru natiuni conlocuitoire, — dupa cum se plangea si unu barbatu rutenu. — (Va urmá.)

Congresulu serbescu si o dorere.

In „Ost si West“ cetimu intr'o corespondinti'a din Becichereculu mare, cumca serbii astépta cu mare curiositate si nerabdare acestu congresu, nu pentruca domni din Vien'a se indurara in fine dupa unu restempu de 70 de ani alu concede, ci mai multu, pentruca prin remanerea afara a romaniloru nici numerulu casticu dupa declaratoriulu iliricu nu va fi de facia in elu, pentruca Romanii nu voruluá parte, fiinduca ei se incórda, cá se-si capete unu congresu propriu. Apoi deosebindu intre congresulu pentru alegerea patriarhului si intre cela pentru pertractarile reformeloru, se mira, de ce nu se facu nóue alegeri pentru acestu diu urma congresu; si se mai plange si in contra curatelei oastei calugaresci, care primesce de bunu totu ce vine de susu. Ne bate la ochi, ca se mai si mira, cumca Romanii facu pretensiuni acum si la bunurile monastiriloru si la multe zidiri parochiale besericesci?! Dar' totu concede, ca si romanulu si a datu denariulu séu la sustienerea monastiriloru, inse dice, ca elu pentru catu séu pentru ca a contribuitu 'sia si primitu folósele edificátioie?! — (En faceti bunatate si ni le insirati, cari sunt acelea folóse primite, ca candu am esitu noi pe campulu publicitatii, preluorandu animel, — fora de care NB. abia, si póte nece unu archangelu n'ar' fi potutu strabate la rezultatele de adi — cu tóte ca in locu de multiamire adi ne vedemu chiaru parasiti cu totulu, incatu abia vomu avé vr'o 2—3 prenumeranti dintre toti fratii nostri respectivi! dreptu multiamita fratiésca pentru sincer'a si leal'a bunavointia a nóstra, care nu facu neci odata si nu face nece adi neci va face distinctiune intre romani si intru a vré bine romanului, chiaru si candu acesta ar' profesa credenlu alcoranului séu alu Budhaismului, or fetisismulu —, de candu dicu amu esitu noi pe campulu publicitatii cu ortacii nostri venarandi su flamur'a binelui comunu alu tuturoru romaniloru din lume si a desvoltarii loru fora distinctiune, — care, deca vedemu d. e. in Brasiovu la Gazeta 3¹/₂ prenumeranti si la „Tel.“ vro 70, cu parere de réu osimtimu, ca se face si seinaltia fora cuventu, cá unu zidu chiesicu, si óre din care parte? — de atunci dicu, romanii nostri de supt ierarchi'a serbésca s'au plansu adesu, amaru si neinoetatu totu numai de neindreptatiri si respingeri dela tóte folósele tuturoru fundatiuniloru si favoriloru. Martóre sunt paginile foiloru redigeate de noi, martori si noi; dara laude pentru folóse primite, dupa cum s'ar' fi cuvenitu, pe catu ne aducemu aminte, n'amu avutu norocire ale insir'a in ele. Apoi deca sunt drepti fratii serbi se nu se pré ingrigésca de pretensiunile romaniloru, ci se iè numai cumpan'a lui archangelu in mana si se se odichuéscu, ca romanulu din dreptulu séu incolo nemica nu pretinde; si deca fratii serbi nutrescu in sinulu séu acelasi simtiu de dreptate si adeveru, care locuesce in camerele animei romanului, se fia seouri, ca caus'a de spartirei nu va avé nici o dificultate.) Red.

In urma sperésa, coresp. din Becicherecu, ca reprezentantii serbi, pucini cati voru fi, voru stá cu peptulu liberi si fora temere si acum pentru binele poporului loru, fora cá se calculesc cineva la distinctiuni séu interese personalii. Cu aceste finesc coresp. si noi amu avé placere a crede, ca dor' nu voru pretinde, cá pe romanu se'lu dè afara pe aici incolo golu golutiu din comuniunea de atati ani, ca-ce fratiea confesionala, de si nu e atata de naturala si sincera, cá cea de sange, ea totusi inca pretinde in potq-

rea legei amicabile si drépta impaciuire, altfelu amu mai simti o mare dórere!

Staroiu (longa Crasna). . . Multu ne miramu, ca partiumurile nóstre se afla sevitate cu totulu atatu de diurnale*), catu si prin locurile, cari au competinti'a a nu si uitá neoi de noi. Cá si cum amu fi lepadati din sinulu patriei nóstre Transilvani'a cá unu reu, de care numai doresce nime, asia vediuramu, ca Sibiiulu neoi macaru 'si aduse amente de noi, cá se faca celu pucinu vre-una mentiune despre noi parentii consorisi si adunati acolo, pentrucá celu pucinu se ne man-gaiamu de bun'a voitia si simpatia, ce o au confratii nostri catra noi, ca-oe orcum, dar' amu impártitu laolalta atati seculi cu credintia totu amarulu ei necasulu asupreleloru. — Numai atat'a mai adaugu, ca speramu, cumca ce nu s'a facutu se va face dór' de aici incolo.

Dela Ciucu 22 Ian. . . . Pe aici e buna sperare, ca comun'a Csekefalva si Szt. Márton voru capatá indereptu dela erariu muntii perduti prin resolutiunea din 31 Dec. 1863. Desbaterile din dieta in caus'a acést'a au facutu si aicea impresiune buna, si se spera dela gratia Mai. S'ale, ca luptele necontenite ale resp. comune voru avé resultatu imbucuratori, si pana acum si fostii granitari voru fi reesitu intr'unu felu cu dorintiele.

UNGARIA. Atatu diurnalele, catu si cercurile cele mai de influintia politica ale Ungariei se ocupa cu caus'a conferintiei banale din Croati'a, provocandu toti din tóte laturile pe croati si tragundule atentiunea la adresele dietei din 1861 si anume la cuvintele lui Déak, date la scrisórea cerculara a comitatului Zagrabiei, unde dise, ca resolvirea cestiunii unirii depende mai vertosu dela Croati'a, si déca vré acesta a pone condituni in interesulu nationalitatii si autonomiei s'ale séu vré se iè parte la una legislativa comuna, ei maghiarii nu se voru impotrivi la conditiunile puse. — „Pesti Napló“ inca indémna pe croati, cá se nu se lasé de principiulu continuitatii de dreptu, ca altufeliu se clatina terenulu si suptu croati si suptu Ungari'a, si Croati'a se nu si uite, ca si deputatii croati au coluoratu la infintierea legiloru din 1848.

In fine „Hon“ se plange amaru, ca misicările si discursurile politice prin tíera nu au devenitu intrunu cursu, si una misicare, care se ar' dori si care pe dreptu se si astépta in ajuunulu convocarii dietei, indemnandu-si natiunea a veghiá si a se pregati de tempuriu pentru alegeri, pentrucá dela convocarea dietei pana la inceperea alegeriloru timpulu va fi prea scurtu, in catu nefiendu pregatiti, potu remané in defavóre ou alegerile, ca acum silintiele se voru incorda. — Mutato ncmine de te fabula nerratur.

Alta ce ne pote interesá din Ungari'a e polemi'a, ce s'a incinsu asupra unei pretinse dechiarari a lui Déak, cumca in casu de asia, se elu va lasá si la tocméla in caus'a deslegarii cestiunii unguresci; ci vomu vedé dupa ce va esi la capetu.

AUSTRIA INFERIORA. **Vien'a** 1 Febr. Ne bucuramu a puté anuntia scirea oficiósa, ca Maiestatea S'a imperatulu a binevoitu a deora cu crucea de aur pentru merite pre confratele nostru protopopu gr. or. alu Branului Ioane Motianu, pentru ajutoriulu celu cu deosebire activu si plenu de resultatu, datu organeloru deregatoresci cu oasiunea intregirii armatei séu a recrutatiunii!!

— Maiestatea S'a binevoi a primi invitatiunea facuta din partea burgariloru vienesi si dinpreuna cu Maiestatea S'a imperatés'a va cercetá balulu burgariloru desiptu pe 7 Febr. —

— Deputatiunea romana, care vré asi depune multiamirea la petiórele tronului pentru gratiós'a aplacidare a redicarii metropoliei romane se afla adunata aici. Ecs. S'a p. metropolitu fú primitu in audientia inca in 30 Ian., ér' in 2 Febr. va avé audientia intrég'a deputatiune, in sinulu careia se afla si Il. S'a episcopulu Aradului, supremulu comite Georgiu Popa si alti demnitari romani.

Cronica externa.

MAREA BRITANIA. Aruncandu o cautatura retrospectiva, indereptu privitoria, preste tóte resultatele politice ang-

*) Candu si ajuta omulu, ei ajuta si Ddiu si omenii. De ce nu scrieti, celu pucinu catu de reu séu catu de bine ve merge? Ca cine plange si cere in urma totu nu pere; apoi de cadavre nime nu mai visésa, cá se le faca pe vóia, ca ele nu au voia, déca n'au viatia. Ati datu petitiune la diet'a?! etc. — Red.

lice, cate lea seceratu diplomati'a ei in anulu trecutú, vomu afla, ca raru anu a fostu pentru ea atatu de umilitoriu, cá anulu trecutú; celu pucinu atata e adevéru, ca ea singura se simtiesce, ca cu egoismulu si interesatia cea preste mesura nece statele cele mai puternice nu si potu aventá victori'a politice s'ale. In politic'a esterna Angli'a dimpreuna cu Franci'a voru avé a responde inaintea tribunalului cersescu, ca au faciaritu mai multa simpatia pentru caus'a poloniloru, decatu le au aratatu ne sincer'a amicitia, inoatu ai dice, ca tóte negociatiunile diplomatice, cate s'au intreschimbatu in caus'a Poloniei, au fostu numai nesce tamandari faciarite, cu planu, pentru oá se sustiena foculu poloniloru pana ce le va arde si celu din urma tetiune de putere prin suflarea cea violenta a poterii rusesci. Angli'a dara cu indemnulu si simpatia, ce au aretat'o orbiloru si creduliloru cutesatori, s'a facutu vinovata sangelui betiloru poloni. Dara nemesea 'si resbuná, moralicesce si asupra ei, pentrucá din cestiunea dano-germana secerá si ea numai o umilire; si pe catu de mari era la inceptu amenintiarile ei cu tramitarea flotei in contra poterilcru aliata germane, cu atatu mai multu i a scadiutu in faci'a opiniunii publice influinti'a. Asta e remunerarea perfidiei, pentrucá la inceptu ea a acitiatu foculu in inini'a danesiloru pana candu Danimarc'a 'si si perdú mentile si se incumetá a lua lupt'a cu dóne poteri mari, asteptandu adiutoriu, care inse nu era, pentrucá Angli'a vediunduse izolata 'si intórse fói'a si se alaturá inca in conferintiele din Londr'a la principiulu nationalitatii, sustienutu de Franci'a, incatu se invoi si ea in principiu la liberarea germaniloru de suptu Dani. Umilire suferi ea si facia cu Franci'a, pentrucá opositiunea Angliei la proiectulu congresului europénu proclamatu de Napoleonu sia luat premiu si retributulu dela acest'a in asemenea mesura, ca si Franci'a o lasá in noroiu cu caus'a danesa. In Orientu inse sia castigatu Angli'a simpatia la greci, pentrucá s'a aretatu partinitória principiului nationalitatii si inca si marinimósa, cedendu pe grecii sei, ad. Insulele Jonice, Greciei. O specula acésta pentru cá se'si castige in Orientu una influintia mai mare pe viitoriu, déca va face din greci petutindenii totu atati trabanti, cari sei marésca influinti'a si sei deschida calea la latirea esplotarii negociului intre celelalte popóra din Orientu, buni si probati esecutori cu spiritusiulu loru celu egemonicu séu suprematicu; dar' acésta va impedecá fórté multu si politic'a propagandei panslavistice in Turci'a. Numai elementulu romanu de s'ar' sci ingradi cu cele mai puternice bariere in contra noului aestui torente, cá se nu mai devina ér' ecsundatu si coplesitu de elu.

In Americ'a politic'a Angliei inca nu secerá mai mare recolta in anulu trecutú, fiinduca ea partenindu statele revolutionari a provocatu dusimani'a staturiloru unite republicane, cari reesindu invingatórie 'si voru intórce semnele de resbelu asupra Angliei in vecin'a Canada, déca Angli'a, dupa cum se presimte, nu va recunósce pe presiedintele realesu Lincoln, decatu numai pentru statele ce au votisatu la alegerea lui, si nu si pentru cele revoltante. In laintru crisea comerciala, multele si infricosiatele cride au rosu multu la medu'a bune stari a plaselor comercianté angle, care si inafara pana in Orientu a derapenatu negociulu si creditulu, ce scadiu totu pe contulu influintii morale a Angliei si nu se restaurá nece adi.

Pentru Itali'a Angli'a are unu meritu la graduat'a ei consolidare, ceea ce o dovedi si cu curund'a primire a conventiunii din 15 Sept. cu ce scopu, eventulu va comproba. Primirea cea eclatanta si regia alui Garibaldi in Londonu e a se privi nu numai cá simpatia italiana, ci mai multu cá unu felu de demustratiune si amenintiare facia cu pentarchismulu séu cu celelalte cinci poteri mari, numerandu si pe Itali'a intre ele, ca ad. de se voru cutesá cumva a o mai izolá, atunci ea in contra tuturoru va pasi aliata cu revolutionismulu si democratismulu Europei. Hei! dar' cine mai e si acuma asia de nebunu, cá se mai dídésca cetati pe ventulu si in aerulu perfidului Albionu?

Acesta e secerisiulu Angliei din anulu trecutú. Acum se astépta deschiderea parlamentului si Lordulu Russel ér' se nevoiesce a rimá la pacea dano-germana, cá Schleswigulu de nordu totu se se incorporese cu Dani'a, fiendca locuitorii sunt danesi. Din cuventulu de tronu vomu mai vedé simptomele intentiunii Angliei preste totu si in caus'a cea incurcata a Germaniei, Itali'a si Orientulu, si numai de acea ne amu aprofundatu si aici in politic'a coniecturala, pecatu nu e pipaita, a Marei Britanie. — —

Reform'a basericeei romane in „Indep. Belg.“

— Independinti'a Belgica din 12/24 Ian. scrie despre legea de organizatiune a besericeei romane din Romani'a:

„Domnulu Romaniei, a luat u noua mesura, care nu tinde la nimicu mai pucinu de catu la eliberarea principatoru de ori-ce legatura cu puterea spirituala a besericei orientale reprezentata prin patriarchulu de Constantinopol. Elu a declarat beseric'a romana absolutu independenta, in ceea ce priveste organizatiunea si disciplin'a ei; unitatea dogmatica inse, este mantienuta, prin adiutoriulu unui sinodu generalu care va pastra in acésta privintia reporturile cu patriarchatulu bisantin. Se asigura ca clerulu romanu este de acordu cu Principele Cuz'a pentru statornicirea unei beserici nationale; remane a se vidé cum va fi primita acésta reforma de catra clerulu grecu si de catra Rusi'a, carea n'a renuntyatu inca la dreptulu séu de protectoratu asupra besericei ortodocsa din Turci'a.“

La aceste cuvinte ale Independintiei, raspunde „Regeneratiunea“ din Bucuresci asia:

Antaiu ca prin declaratiunea indepentintiei besericei romane de patriarchatulu de Constantinopolu, intru catu se mantine unitatea dogmatica, beserica ortodocsa din Turci'a nu este intru nimicu amenintata si prin urmare ori-care aru fi zelulu Rusiei pentru a o protege, nu are pentru asta data ocaziune de a se servi de dreptulu seu, la care ne spune Independenti'a ca ea inca n'a renuntyatu.

Alu-douilea ca clerulu grecu, care a aprobatu o astufeliu de reforma facuta mai antaiu in Rusi'a si apoi in Greci'a libera, nu póte se nu priimésca bine pre cea facuta, pe aelesi motive acum de curendu in Romani'a. Altu-feliu clerulu grecu si insusi Rusi'a déru se pune in contradictiune cu procedur'a loru anterióra.“

ROMANIA. Bucuresci 23/4 Ian. 1865. Dela Academi'a nationala. Directi'a pinacotecii, scólei de bele-arte. Amu onóre a ve roga se bine voiti a anuncia in diarulu D.-vóstre, ca in puterea delegarii ce amu priimitu de la Dmn. ministru justitii, culteloru si instructiunei publice, o espositiune de pictura, sculptura, acarela, desenu si architectura se va deschide in Bucuresci la 10/22 Aprilie, si se va inchide la 10/22 Maiu.

Domnii artisti doritori a espune voru tramite obiectele ce voru destina espositii la comitetulu academicu de bele-arte. Asemenea, de voru voi ca se aiba ajutorulu guvernului nostru pentru transportulu obiecteloru de arta, voru incunoscintia comitetului acésta dorintia si numitulu comitetu va lua mesuri cá tablourile se fia priimite la deligentile nóstre, se intielege inse, ca numai acele tablouri, ale caroru dimensiune va puté fi transportata, prin mediulu ce se ofereasa mai susu.

— „Monitorulu“ Romaniei constatésa, ca ministerulu a incercatu o schimbare adunca in persóne, si anvmitu min. justitiei, de cultu si instructiune N. Cretulescu si min. de financia Steege s'a retrasu din importantele loru posturi, din care cauza nu ne spune neci „Monit.“ neci „Regen.“ Loculu d. Cretulescu la ocupatu d. Grigoriu Bengescu, ér' min. de esterne d. Balanescu e ad interim insarcinatu cu suplinirea ministeriului de finantie.

— „Reform'a“ ne aduce bugetele din 3 districte, pe cari noi numai pentru valórea istorica le comunicamu:

Prin decretule cu data de 12 si 13 Ianuaru, se aproba bugetulu districtului Ilfov si Valcea, pentru anulu curentu. Cheltuelile districtului Ilfov se urca la sum'a de 428.377. Venitulu la 322.167. Deosebirea 106.210. Buge-tulu judeciului Valcea ficséza venitul la 257.774. Cheltuelile la 250.916. Diferintia 6.858.

„Monit.“ din 14/26 publica bugetulu districtului Putna si Covurluiu. Veniturile si cheltuelile celui dintaiu se urca la 205.669. Veniturile celui de alu douilea se urca la 192.525. Cheltuelile 191.297. Escedentu 1228.

O circulara a ministriului de interne catre prefectii ei invita cá se aiba priveghiare asupra speculantilor, cari impiedica libera concurentia, cumparandu cu pretiuri miori reserve, pentru a le vinde de isnóva tianiloru cu pretiuri esagerate.

Prin altu decretu, metropolitulu din Bucuresci este numitu Primate alu Romaniei.

— Apele au venitu mari si impiedica serviciulu postal. Unu comunicatu alu directiunii telegrafico-postale ne anuntia ca diligentia din Iasii a facutu oinci dile pana la Bucuresci; ca trei espeditii au trecut pana se póta ajunge in Bucuresci courierulu din Craiova; si ca diligentia din Bucuresci pentru Galati, abia dupa 5 dile a pututu se tréca Ialomiti'a.

Este mare temere de o inundatie in capitala ca in anululu trecut.

Cum vedemu, Romani'a trage fórt tare la o de aprópe familiarisare a filoru sei cu toti ceilalti frati de vitia latina. Pana acum scimu, ca in Franci'a s'a crescutu si se crescu cu sutele junii romani in toti rami scientieloru. Mai antiertiu veduramu, ca se tramisera juni la universitatea din Turinu si altii in academiile militari si in Campania oficiri. Acum aflamu cu o nespusa bucuria din „Regen.“ ca se tramisera doi juni bravi Vargoliciu si Avisanti cu stipendiu dobanditu prin concursu dela statu, chiaru in Spani'a pentru studiulu filologicu alu limbei fratiloru nostri Spanioli. O pornire acést'a pré intielépta si reclamata nu numai de absolut'a necesitate pentru literatur'a nóstra, ci si de aperarea sortii viitorului. — Fiindu acesti teneri recomandatii la ministrulu culteloru din Spani'a, léganulu nascerii lui Traianu, care ne aduse aici cá colonisti din totu imperiulu romanu, ei fura priimiti intr'unu modu fórt distinsu si plenu de simpati'a consangéna. — Lumea nóstra e mare, cata se o cautamu cu totii caroru ne da man'a si se ne culegemu din ea tóte elementele neaperatu cerute pentru inaltierea cultrei nóstre in Orientu de totu felulu si tóta plas'a; ca alte natiuni 'si cauta popóra consangene si afine si prin fundulu Asiei, pre candu noi nici léganulu nostru Rom'a nu'lu scimu dejudeca.

ITALIA. Resultatulu cercetariloru despre tumultulu si omorurile, ce se facusera din caus'a conventiunii din 15 Sept. in Turinu, se desbatú si in camera, inse poporulu nu érá multumitu neci cu cercetarile, neci cu desbaterile din camera, si in 25-29 se apucá de alte demustratiuni eoseutate mai vertosu de catra studenti si alti cetatiani, in favórea senatorului Sclopis si a partidei piemontese din camera, care ad. sta cu peptulu, cá resiedinti'a se nu se mute din Turinu. Demustratiunile era indreptate in contra lui Ricasoli, si a partidei gubernementale si amenintiara cu strigate: diosu cu guvernulu, se traiésca republica! inse concursulu patróleloru si a guardiei domoli patimile. Tienenduse inca si balu regescu, la care erau invitate tóte auctoritatile militare si civile, poporulu de nou pandindu batujocori si fluerá pe toti óspetii, inca chiaru si pe regele, candu mersera la balu, repetenduse „pereat! parol'a dela 1848,“ si se traiésca Garibaldi, care se astépta in scurtu in Turinu. Scirile cele mai próspete despre aceste demustratiuni, care se repetiescu si prin alte orasie, adaugu, ca numai prin concurgerea militiei si a guardiei s'a potutu incungiurá versarea de sange, candu resunau si detunau sunetele „se traiésca republic'a“! Intr'aceea regimulu pune tóte la cale, oá se urmeze pe principele Cusa pasi din pasi cu una resturnatura de statu, tiermurindu desfrenulu libertatii escesive si luandu potere cu una portiune de absolutismu mai multa in mana pentru sustienerea ordinii. Intr'aceea in Sicili'a, candu se arse enciclio'a si in Neapole, unde una parte glorifica pe Garibaldi, érá alta vré se readuca dinasti'a vechia alui Franciscu II. se au repetitu alte demustratiuni pentru Rom'a, din care cauza? Angli'a a si tramisu unu despartimentu d: corabii la Neapolea si toti intréba ca óre de ce? — Caval. de Nigra solulu italianu in Parisu a compusu unu versu: „Strigatulu de dorere alu Venetiei“ si ia aflatu si melodia care in Compiene, in Franci'a s'a si inceputu a se canta.

Scirile novissime din Turinu anuncia, ca iritatiunile poporului si ale junimei nu vréu se ié capetu. Cu miiele se rotulara si amblara pe strate in diu'a balului curtii strigundu: Dreptate! Diosu cu ómenii Septembristi! Se viia Garibaldi! Afara cu francii! Mórte regimului. Anatima lui Ricasoli! (care apará in parlamentu conventiunea din 15 Sept. cu Popoli, Peruzzi etc.) Se batú alarma, guardia pasi, si pe piati'a Carignano se descarcara si puscaturi amenintianduse, ca se va chiama si militi'a. Glótele se si mai interitara, si numai Lamarmora min. presied. potú cu energi'a militara domoli turburarea. Inse in 31 ér' se incepú, si tocma diurn. of. „Gen. C.“ scria, ca totu cuprinsulu palatului e incungiuratu formalu cu glóte. Fata iniqua! —

Rusi'a cu 120.000 sta gata pela granitia a amenintia pe Turci'a? — Polonii in Itali'a se pregatescu la alta invasiune pe la Marea baltica, si Rusi'a a reclamatu la cabinetulu Italiei nadasirea incercariloru lor; dar' catolicismulu Franciei a luat in favóre caus'a catoliciloru poloni si facu asociatiuni pentru ei. —